

Voorstel inzet Trimbos-instituut op Terschelling

Laura Nijkamp MSc, mei 2019

Inleiding

Op 10 januari 2019 heeft op Terschelling een bijeenkomst plaatsgevonden met als thema 'Jeugd en Alcohol: stand van zaken, risico's en preventie'. Naast lokale partijen zoals campinghouders, de gemeente, politie en zorgpartijen was ook het Trimbos-instituut aanwezig. Het Trimbos-instituut heeft hier een presentatie gehouden en daarnaast actief meegedacht tijdens het gesprek dat die avond plaatsvond tussen de aanwezige partijen. In dit gesprek zijn zorgen geuit over het overmatig alcoholgebruik door (minderjarige) jongeren op het eiland tijdens de zomerperiode. Zowel op de jongerencampings als rondom uitgaansgelegenheden.

In maart 2019 neemt de gemeente Terschelling contact op met het Trimbos-instituut met de vraag de gemeente te ondersteunen bij het zetten van de eerste stappen in het bewerkstelligen van een culturomslag op het eiland, vanuit de gedachte dat NIX18 ook echt NIX18 is. In het tijdspad tot aan de zomer van 2020 is het de bedoeling een goed plan voor de toekomst te ontwikkelen dat erop gericht is het eiland Terschelling een leuk, maar ook verantwoord vakantieoord te kunnen laten zijn en blijven voor jongeren.

We gaan er in dit voorstel vanuit dat de start van een traject zal zijn in juni 2019 en het traject zal loopt tot en met mei 2020 (12 maanden). Vanaf daar kan dan gekeken worden of en welke inzet vanuit het Trimbos-instituut nog nodig is voor de periode daarna. Het traject ziet er dan als volgt uit:

- De zomer van 2019 wordt gebruikt om de lokale situatie goed in kaart te brengen.
- De periode vanaf de zomer 2019 tot aan de zomer van 2020 wordt gebruikt voor:
 - o Opstarten van het traject.
 - o Draagvlak creëren.
 - o Uitwerken plan met bijbehorende maatregelen.
- In mei 2020 wordt een plan opgeleverd met daarin de doelen waar aan wordt gewerkt, maatregelen die op de korte termijn kunnen worden uitgevoerd en maatregelen die op de lange termijn kunnen worden doorgevoerd.

In dit voorstel beschrijven we hoe het Trimbos-instituut verschillende scenario's van ondersteuning in kan vullen en welke kosten hieraan verbonden zijn. Deze zouden ook in elkaar over kunnen lopen, daar waar de behoefte en noodzaak ligt. Zo kan bijvoorbeeld een projectleiderschap tot aan mei overvloeien in een adviseurschap of omgekeerd. Daarnaast wordt de optie van een kort onderzoek naar de plaatselijke situatie ook meegenomen in deze beschrijving en deze hebben we hierboven ook meegenomen in het voorgestelde traject.

Kort onderzoek naar de lokale situatie

In aanloop naar een ondersteuningstraject helpt een onderzoek naar de plaatselijke situatie om het meest actuele inzicht te verkrijgen in hoe het er op Terschelling voorstaat. Dit inzicht wordt opgeleverd in een korte rapportage.

De gemeente Terschelling geeft aan dat de resultaten van het onderzoek en het daaropvolgende traject ook voor de eilander jeugd voordelen hebben met betrekking tot middelengebruik. Ons voorstel is in deze fase van het traject een aantal focusgroepen met jongeren af te nemen om in kaart te brengen hoe zij de situatie zien, wat er volgens hen zou moeten gebeuren, hoe dit gedaan zou kunnen worden en hoe zij eventuele participatie voor zich zien. Op basis van deze focusgroepen kan in een vervolgtraject nagedacht worden of participatie van jongeren realistisch en gewenst is en hoe dit eruit zou kunnen zien. De kosten voor de focusgroepen nemen we

mee in dit voorstel. Het inrichten en uitvoeren van een verder participatietraject moet op basis van deze uitkomsten besproken en begroot worden. Hier wordt, indien dit gaat plaatsvinden, een aparte offerte voor opgesteld, omdat we nu nog geen inschatting kunnen maken van de inzet hiervoor.

Het onderzoek bestaat uit:

- Gemeentelijk beleid in kaart brengen.
- Cijfers over gezondheidsincidenten en veiligheidsincidenten.
- Observaties op het eiland, zowel in de openbare ruimte, de reguliere horeca als op de campings.
- Gesprekken met betrokken stakeholders.
- Twee focusgroepen met jongeren.

Ons voorstel is om met name de nadruk in dit onderzoek te leggen op het in kaart brengen van motieven en weerstanden onder stakeholders om al dan niet mee te werken aan een NIX18-is-NIX18 aanpak op het eiland en waar volgens hen op korte termijn de meeste winst behaald kan worden. Deze vraag in een vroeg stadium stellen geeft een eerste inzicht waar energie zit en waar energie gecreëerd moet gaan worden. Dit helpt bij het inrichten van het traject dat hierop volgt.

Onze inschatting is dat een dergelijk onderzoek 8 dagen in beslag zal nemen. Wij stellen voor dit een aaneengesloten periode te laten zijn. Dit stelt de onderzoeker in staat om bijvoorbeeld ook in de avonden of de nachtelijke uren mee te lopen met politie en toezichhouders. De voorgestelde tijdsperiode is van donderdag tot en met dinsdag. Hierdoor kunnen zowel doordeweekse dagen als weekenddagen meegenomen worden in het onderzoek. Op dinsdag presenteert de onderzoeker de eerste bevindingen aan betrokken stakeholders, zodat input en feedback hierop kan meegenomen worden in de op te leveren rapportage.

Wat levert het onderzoek op?

- Een presentatie/sessie waarin de bevindingen besproken worden en waar betrokken stakeholders feedback en input hierop kunnen leveren.
- Een korte rapportage met daarin een beschrijving van de situatie op het eiland, motieven en weerstanden van betrokken stakeholders en een eerste analyse van waar kansen en uitdagingen liggen.

Wat verwachten we van de gemeente hierin?

- Het faciliteren van een werkplek, waar de onderzoeker kan analyseren en schrijven.
- Het aanleveren van relevante beleidsdocumenten en cijfers.
- Het faciliteren van ruimtes voor het afnemen van interviews.
- Het helpen organiseren van afspraken met bijvoorbeeld horeca-vertegenwoordigers en campingeigenaren.
- Het helpen organiseren van focusgroepen met jongeren.
- Het organiseren van de sessie waarin bevindingen van het onderzoek worden gepresenteerd.

Scenario 1: Het Trimbos-instituut als projectleider voor het traject

Het Trimbos-instituut is in dit scenario de trekker van het traject op Terschelling. Vanuit het Trimbos-instituut wordt een projectleider aangeleverd die leiding zal hebben over een plaatselijke projectgroep, eventueel aangevuld met een aantal experts.

Het voorstel is om in dit scenario, met het oog op de reistijd naar Terschelling en het efficiënt invullen van de tijd de projectleider, 2 aaneengesloten dagen per maand aanwezig te zijn op Terschelling. In de tussenliggende

periodes zal er contact zijn waar nodig tussen de gemeente Terschelling en het Trimbos-instituut. De totale geschatte inzet komt daarmee op 30 dagen over 12 maanden.

Wat levert dit traject op?

- Een werkgroep waarin relevante stakeholders zijn vertegenwoordigd. Deze werkgroep komt eens per maand bij elkaar onder leiding van de projectleider.
- Een plan waarin doelen en daarmee samenhangende korte- en lange termijnacties zijn geformuleerd. Ook staat hierin beschreven welke partij welke taken en verantwoordelijkheden heeft.
- Een aanzet voor het uitvoeren van korte termijn acties, indien mogelijk, in de zomer van 2020.

Wat verwachten we van de gemeente hierin?

- Het faciliteren van ruimtes voor afspraken.
- Het helpen organiseren van afspraken/sessies/bijeenkomsten.
- Het inzetten van hun netwerk in het maken van contact met stakeholders.
- Het aanstellen projectsecretaris die de projectleider ondersteund bij het faciliteren en organiseren van zaken en taken die uit het traject voortkomen.

Scenario 2: Het Trimbos-instituut als adviseur

In dit scenario is het Trimbos-instituut aanwezig in de rol van adviseur. Dit houdt in dat de adviseur eens per maand aanwezig is op Terschelling om de gemeente te ondersteunen. Dit is enerzijds in de vorm van een verbindende rol, door contacten te onderhouden met alle relevante partijen en verbindingen te leggen. En anderzijds door partijen te adviseren en waar nodig bij te sturen om tot een beter resultaat te komen.

Het voorstel is om in dit scenario, met het oog op de reistijd naar Terschelling en het efficiënt invullen van de tijd de projectleider, 1,5 dag per maand aanwezig te zijn op Terschelling. De totale geschatte inzet komt daarmee op 18 dagen over 12 maanden.

Wat levert dit traject op?

- Een plan waarin doelen en daarmee samenhangende korte- en lange termijnacties zijn geformuleerd. Ook staat hierin beschreven welke partij welke taken en verantwoordelijkheden heeft.
- Aanbevelingen voor de uitvoering van het plan.

Wat verwachten we van de gemeente hierin?

- Het opzetten van een werkgroep, met daarin de belangrijkste stakeholders vertegenwoordigd.
- Het faciliteren van ruimtes voor afspraken.
- Het helpen organiseren van afspraken/sessies/bijeenkomsten.
- Het inzetten van hun netwerk in het maken van contact met stakeholders.
- Het aanstellen projectsecretaris die de projectleider ondersteund bij het faciliteren en organiseren van zaken en taken die uit het traject voortkomen.

Tijdens en na de zomer van 2020

In de zomer van 2020 worden, waar kan, eerste maatregelen uitgevoerd in het proces naar een cultuuromslag op Terschelling. Het Trimbos-instituut kan hierbij ondersteunen. Daarnaast kan het Trimbos-instituut ondersteunen bij het in kaart brengen en evalueren van het proces. Over eventuele vervolginzet gaat het Trimbos-instituut graag in 2020 in gesprek met de gemeente Terschelling.